

VÍSIR

DAGBLAÐ

Vísir kemur út 300 daga á ári, ýmist 8 eða 12 blaðsíður.

Ritstjóri og ábyrgðarmaður: Hersteinn Pálsson.

Skrifstofur blaðsins eru í Ingólfsstræti 3.

Ritstjórnarskrifstofur blaðsins eru opnar frá kl. 8,00—18,00

Aðrar skrifstofur frá kl. 9,00—18,00.

Aigreiðsla: Ingólfsstræti 3, opin frá kl. 9,00—19,00

Sími: (11660) (fimm límum)

Vísir kostar kr. 20.00 í áskrift á mánuði,

kr. 1.50 eintakið í lausasölu.

Félagsprentsmiðjan h.f.

Borg framtíðarinnar.

Fáar eða engar höfuðborgir Evrópu hafa tekið jafnmiklum framförum á jafnskómmum tíma og höfuðstaður hins íslenska lýðveldis. Útlendingur, sem hingað kemur í dag, sér nýtizku borg með glæsilegum byggingum og flestum þægindum, sem prýða mega borg á miðri tuttugustu öldinni, auk þess, sem Reykjavík hefir umfram allar aðrar höfuðborgir heims, hitaveitunnar. En hina erlendu getur ekki rennt grun í, að fyrir fimmtíu árum var engin höfn hér, engin vatnsveita, ekkert rafmagn, í stuttu málí engin þægindi, sem við teljum sjálfssögð í dag. Timburhús og steinbær, auk torfbæja, settu svip sinn á bæinn, og þá var Menntaskólinn, eða Latinuskólinn, enn ein veglegasta bygging bæjarins.

Síðan hefir mikil vatn runnið til sjávar. Reykjavík hefir á tveimur kynslóðum breyzt úr litlum bæ í myndarlega borg, að vísu mannfæri miklu en aðrir höfuðstaðir

Norðurlanda, en eins nýtizkulega. Það hefir verið gæfa þess bæjarfélags, að stjórendur þess hafa yfirleitt verið mætir menn, forsíjalir en þó varðar, sem gættu þess að reisa sér ekki hurðarás um óxl á uppvaltarárunum. Undanfarna áratug hefir öruggur meiri hluti Sjálfstæðismanna farið með stjórn bæjarmála og á örðum undanförnum árum hafa orðið hér í bæ stórtsgari framfarir en þá bjart-sýnustu gat dreymt um. Allir viðurkenna, að gott sé að eiga heima í Reykjavík. Hér eru meiri þægindi en nokkurs staðar annars staðar á landinu, bæjarfélagið gerir meira fyrir íbúana en dæmi eru til annars staðar á Norðurlöndum.

Húsakostur hefir stórbatnað héru í bæ, atvinnulíflendur með blóma, skólar og sjúkrahús rása af grunni, nýjar götur eru gerðar og aðrar endurbættar. En allt er þetta þó aðeins upphaf þess, sem koma skal.

Lungu borgarinnar.

Það er ekki nóg að sjá bæjarbúum fyrir rafmagni, vatni, götum og húsum. Huga þarf lika að hollustuháttum í borginni okkar, og kom þetta mæta vel fram í snjallri ræðu, sem Gunnar Thoroddsen borgarstjóri, flutti á þjóðháttardaginn. Hann ræddi þar um það, sem kallað hefir verið „lungu borgarinnar“, og átti hann þá við opin svæði, garða, tún, bar sem bæjarbúar geta dvalizt og hvilzt, hafzt við með börn sín, fjarri umferð og erli á götunum. Borgarstjórin gat ymissa framkvæmda, sem bærinn hefin beitt sér fyrir á undanförnum árum og brá upp mynd af Reykjavík framtíðarinnar. Enginn myndi nú vilja missa Hljómskálagarðinn (Tjarnargarðinn), sem um allmögur ár hefir verið vinsæll dvalarstaður á fögrum sumardögum. Þá er Hallargarðurinn svonefndi við Frikirkjuveg vinsæll, en þar hefir verið unnið af mikilli smekkvísi. Hvimeleiðir műrveggir hafa verið rifnir, gangstígar lagðir, skrautblómum komið fyrir, og þetta hafa bærbúar kunnað að meta.

Þá mun ekki líða langur tími þar til glæsilegur skemmti-

garður verður opnaður þar sem nú heitir Klambratún. Hefir þegar í aðalatriðum verið ákvæðið fyrirkomulag þess garðs, en landrými er þar mikil, og þangað munu Reykvíkingar sækja fjör og brött á ókomnum árum. Þá var og skemmtileg hugmyndin, sem borgarstjórin minntist á, um samfelldan skemmtigarð frá suðurenda Tjarnarinnar allt til Skerjafjörðar. Að vísu mun þetta ekki gerast nái eða á næsta ári, en þeir, sem á eftir okkur koma, fá þó alla vega að njóta þess.

Þeiri hugmynd hefir verið varpað fram að gera gangbraut ofan á hitaveitustoknum frá Öskjuhlíð og allt upp í Mosfellssveit. Þar yrði þá einstæð gangbraut, snjólaus allan vetrinn, og yrði ef-lauð vinsæl með bæjarbúum, sem yndi hafa af göngufærðum. Að vísu myndi þetta kosta allnokkurt fé, en víst er um það, að fráleitar hugmyndin hafa komið fram. En úr því, að farið er að minnast á fegurð Reykjavíkur og fegrun, væri ekki úr vegi að vikja að ódaunum, sem grúfir yfir bænum frá fiskimjölsverksmiðjum á Kletti í austanátt. Þar verk verk-

VEGIR

OG

VEGLEYSUR

EFTIR
Viðförla

Iðubrún nýja er mikil og fallegt mannvirki og þá ekki síður góð samgöngubót. Og ánægjulegt er það, að umhverfi hennar er óvenju fallegt og vinalegt. Vegna hins mikla jarðhita virðast barna öll skilyrði til að upp muni risa blómlegt sveitaþorp þá fram líða stundir. Og svo er sögustaðurinn mikli Skálholt á næstu grósum. Hann er nú, eins og fuglinn Fönik, að risa úr öskunni og vonandi að ríkis- og kirkjuþeður landsins beri gæfu til að gera veg hans sem mestan og forðist hatramma flokkadrætti og deilur um það mál.

En vegurinn báðu megin brúarinnar er slæmur, og þó sérstaklega að austan. Meðfram endilöngu Vörðufelli liggur vegurinn eftir blautlendi og vegna þess að fram að þessu hefur umferð verið heldur lítil barna, þá er hann aðar mjúkum og kantar hættulegir. Auk þess eru nú í honum mórg slæhvörf. Undarlegt að vinnuflökcurinn, sem nú starfar að vegalaugningu við bruna skuli ekki vera búinn að „spandera“ nokkrum bílum af mól í þau.

Ferðaskrifstofan Orlof hefur lítið heyrst nefnd nái í vor og er það nýlunda, því frá því hún tók til starfa fyrir um það bil 5 árum hafa forráðamenn hennar séð um að hennar væri oft og viða getið, eins og síður er góðra auglysingamanna. Það mun á allra vitorði að þetta fyrirtæki er í alvarlegum kröggum, og af sumum talið vafasamt hvort það eigi viðreisnar von. Fyrir flesta munu það leið til þiðindi, því þetta fyrirtæki naut mikilla vinsælda að verðleikum. Með stofnun þess má segja að orðið hafi þáttskil í ferðamálum hér á landi og landsmenn kynnst þjónustu, sem þeir áður höfðu ekki vanist. Hvernig svo sem úr ræist um framtíð þessa fyrirtækis munu fjölmargir minnast þess hlýlega og vist er um það að ef stórhugur og ofraunur hefur orðið því að fótakefli, þá hafði það enga ríkisjötu til að hlaupa í.

Efnin, sem bæjarstjórn ætti að sinna hið bráðasta. Vitað er, að unnt er að koma fyrir tækjum sem eyða óþef i slíkum verksmiðjum. Hefir þetta meðal annars verið gert við svipaðar verksmiðjur í Bandaríkjunum og teknit ágætlega. Má minna á til-lögur Gísla verkfraeðings Halldórssonar um þessi mál. Það eru ekki aðeins tilmæli bæjarbúa, að eithvíhval verði gert í þessu mál, heldur krafra. Það kostar að vísu nokkurt fé að kippa þessu í lag, en því fér vel varið, sem notað verður til þess að losa okkur við þenna vafasama yndisauka.

Ferðaskrifstofa Páls Arasonar er ung fyrirtæki og virðist nú vera að færast í aukana á rústum Orlofs. Um fyrigréiðslu þeirrar stofnunar hafa mér borist allmargar umsagnir og því miður nær allar neikvæðar. Ef trúa má sögum sumra þeirra sem fóru á vegum Páls Arasonar í summar af utanlandsferðum

hans, þá hafa þær verið gerðar af óþarflega litill fyrirhyggju og eiginlega furða að ekki skuli hafa verið fylgst með þeim málum af hinni opinberu ferðaskrifstofu. En svo virðist, sem innanlandsferðirnar séu, a. m. k. sumar, lítið betri. Í fyrra sumar fór háttsettur útlendingur, er hér dvelur og er mikill ferðamaður, í öræfaferðalag á vegum Páls Arasonar. Reynsla hans var næsta ómúrlög og síz til landkynningar fallin. Forstöðumaður þessa fyrirgreiðslu virðist ekki vera búinn að áttasig að því að hinar gömlu gönduls ferðir eru að hverfa úr sögunni og að nái vill folk fá betri aðbúnað og fyrigréiðslu en á meðan allt var sem frumstæðast.

Minnisbók ferðamanna, BORGARFJARDARHÉRUD:

Ferstikla: Stendur á afar fögrum stað, fáein sæmileg gistiherbergi, matsalur snotur, snyrtiherbergi heldur lítil en oftast hrein. Matur í meðallagi en lipur afgreiðsla.

Hótel Akranes: Húsakynni allgjóð og herbergi lika. Hluti af matsal mjög dimmur. Snyrtiherbergi rúmgóð en á stundum illa þrífni. Matur hefur fengið heldur lélegt orð siðasta ár og afgreiðsla mætti vera betri.

Skálinn við Hvitárbú: Húsakynni sæmileg og staðurinn afar hentugur, sem áningastaður. Snyrtiherbergi þróng. Matur lélegur.

Hótel Borgarnes: Ný og vönduð húsakynni, herbergi rúmgóð og snyrtileg. Snyrtiherbergi fullnægjandi. Matsalur óvenju vistlegur. Matur yfirleitt góður og afgreiðsla og viðmótt eins. Farið ekki framhjá Borgarnesi.

Bifröst: Parna er án efa vandaðasti sumargististaður landsins í afar fögru umhverfi enda allt nýtt af nálinni. Þó eru sum rúmin þarna ekki góð. Matur er af misjafn og á standum nokkur von til vegna amnrikis. Parna er oft leiðinda það eftir mat og það eins þó hann hafi verið pantaður. Þjónustufólk nolkuð misjafnt. Svona staður verður að vera vandur að virðingu sinni.

Hreðavatnsskáli: Vigfús vert hefur haft mjög gott af samkeppni við hinum nýja nágrenna, þó að enn megi hann um bæta, sérstaklega snyrtiherbergin.

Viðförla.

Sá móður og systkini eftir rúmlega hálfrar aldar fjarvistir.

Saga um happdrættisvinnung heima á Íslandi.

Sú nýlunda skeði á síðast-
liðnum vetri að Akureyringur
einn, sem skildi við móður sína
fyrir rúmlega hálfrí old, hitti
hana í fyrsta sinni eftir öll þessi
árár.

Maður þessi sem hér um
ræðir heitir Sveinn Þorsteinson,
en foreldrar hans Þorsteinn
Sveinsson og Kristín Jóhanna
esdóttir er bjuggu að Sundi í
Höfðahverfi við Eyjafjörð.

Pegar Sveinn var á 2. aldurs
ári fóru foreldrar hans alflutt
til Vesturheims árið 1905 og
ætluðu að take Stein með sér.
Ætluðu þau að take skip á

Seyðisfjörði, en áður veikitist
Sveinn svo hastarlega að ekki
botti ráðlegt að take hann með.
Varð því að ráði að hann var
skilinn eftir hjá þeim hjónum
Birni Gunnarssyni og Póru
Jónsdóttur á Kljáströnd, og var
hugmyndin að hann yrði sendur
á eftir foreldrum sínum eins
fljótt og tök væru á. En ekki
treysti foreldrar Sveins sér að
bíða eftir að syninum batnaði,
því bæði var það að þau voru
búin að selja búslöð sina hér
heimi og búin að panta far
með skipinu utan, svo og að
gera aðrar ráðstafanir í sam-
bandi við komu sína vestur.

Ekki varð samt af því að
Sveinn færð á eftir foreldrum
sínum. Honum líkaði vel hjá
fóstra sínum og fóstra á Kljá-
strönd og ólst upp hjá þeim í
göðu yfirlæti og við ágæta að-
búð. Þó mun hann hafa skrifast
á við foreldra sína lengst af,
en Þorsteinn faðir hans dó fyrir
5 árum. Bjóst Sveinn ekki við
því að sjá maður sína framar í
lifanda lífi og var búin að
sætta sig við þau örlog. En í
vetur sem leið varð skýndilega
breyting á þessu. Sveinn vann
stóran vinnung í happdrætti og
hugsadí að penningum véri
ekki til annars betur varið en
skreppa vestur um haf og hitta
móður sína og systkini, sem
hann hafði ekki sér í 53 ár.

Sveinn flaug vestur til Ameríku um miðjan marzmaður, á-
samt konu sinni, og dvöldu þau
vestra í heilan mánuð í bezta
yfirlæti. Hitti Sveinn bar móður
sína 84 ára gamla, sem hann
hafði ekki sér í 53 ár, enn-
fremur þrjú systkini sem höfðu
kvatt hann sjúkan áður en þau
fóru hérðan alfarin, og öll voru
eldri en Sveinn. Þá hitti Sveinn
par ennfremur systkini, sem
voru yngri en hann og hann
hafði aldrei sér í 53 ár. Urðu af

Erlendis er öl og gosdrykkir einungis selt gegn staðgreiðslu.

Greinargerð framleiðenda út af söludeilunni á öli og gosdrykkjum.

Dagblaðinu Vísi hefir borizt eftirfarandi greinargerð frá Ölderönni Agli Skallagrimssyni og Sanitas vegna sölubanni kaupamanna o. fl. á framleiðslu fyrirtækjanna:

Um síðastliðin mánaðamót tilkynntu Ölderönn Egill Skalla grímsson og Sanitas félagsamtökum kaupmanna og öðrum, er dreifingu á framleiðslu verksmiðanna ónnuðust, að framleiðsla verksmiðanna, ól og gosdrykkir, yrðu aðeins seld gegn staðgreiðslu frá 1. júní að telja, en fyrir þann tíma höfðu nokkur lánsviðskipti milli kaupmanna og verksmiðjanna átt sér stað. Auglýsing í samræmi við þetta var birt, frá Ölderönni Agli Skallagrimssyni, í blöðum og útvarpi.

Aðstæðan til þessa var sú, að verksmiðurnar þurfa nú að greiða um 50% af verksmiðjuverði óls og gosdrykkja í framleiðslutöll og söluskatt, auk allra annarra opinberra gjalda, en verksmiðjurnar bera auðvitað fulla ábyrgð á greiðslu skatta þessara.

Stjórnálaleiðtogaðar æskulýðs hittast.

Í Chaillot-höllinni í Pars, aðalstöðvum Atlashafssandalagsins, verður dagana 7.—11. júlí n.k. efnt til ráðstefnu leiðtogaðar stjórnálafélaga æskulýðs á Vesturlöndum, og er það fyrsta ráðstefna sinnar tegundar.

Tildög ráðstefnunnar eru þau, að forsetisráðherrar bandalagsríkjanna og nefnd sú, er fjallaði um starfsemi bandalagsins ekki alls fyrir löngu, urðu á eitt sátt um gagnsemi þess, að yngri menn úr röðum stjórnálamannana hittust og réðu ráðum sínum. Og verða einkum valdir til þáttoku þeir, sem ætla má að síðar meir veljist til forstuðu í málum þjóðar sinnar.

Páttitakendur ráðstefnunnar verða frá öllum 15 ríkjum Atlashafssandalagsins auk áheymarfulltrúa frá Svíþjóð og Austurrikis, samtals fulltrúar rúmlega 45 flokku. Af Íslandshálfu munu „Samtök um vestraen samvinnu“ væntanlega hafa milligöngu um þáttoku, en þau samtölk voru stofnuð hér í vetrar af áhugamönnum um starfsemi Atlashafssandalagsins. Er þess vænt, að lýðræðisflokkarnir þrír sjá sér fært að senda fulltrúa.

Þessu hinri mestu fagnaðarfundir, og varð ferðin öll vestur eitt samfelt ævintýri fyrir þau hjón bæði.

Hugmyndin hafði verið allt frá öndverðu að Sveinn fær i heimsókn vestur, eða þa að foreldrars hans kæmu í heim sókn til Íslands, en efnahagurinn hafði á hvorugan veginn leytt þetta fyrir en nú í vetrar að sonurinn hneppið hoppdrættisvinninginn sem að framan getur.

Viðbrögð nokkurra kaupmanna, við þessu breytta sölu-fyrirkomulagi urðu þau, svo sem kunnugt er, að þeir fengu samþykkt í félagsamtökum sínum að sett yrði sölubann á framleiðslu verksmiðjanna í verzlunum félagsmanna.

Mikill meirihluti kaupmanna hafði þó fyrir þann tíma greitt vörðuna við móttökum.

Var ekki einasta sett sölubann á sölu óls og gosdrykkja verksmiðjunum, heldur einnig á sölu á annarri framleiðslu Sanitas, allskonar efna-gerðarvörum, sem þó var boðin til sölu með óbreyttum sölu-skilmánum.

Verksmiðurnar vilja geta þess, að fyrir nokkrum árum ákváðu kaupmenn sjálfrar að selja vörum sina einungis gegn

staðgreiðslu til neytenda, og enginn virðist hafa haft neitt við það að athuga.

Þegar Coca-Cola hóf framleiðslu sínar hér á landi fyrir nokkrum árum, seldi verksmiðjan framleiðslu sínar aðeins gegn staðgreiðslu til kaupmanna, og gerir enn þann dag í dag, og virðist það alveg á-tóluauft af hálfu kaupmannar, og ekki sett á Coca-Cola neitt sölbann, hvorki fyrir né síðar. — Enda er það svo, að framleiðsla óls og gosdrykkja er fljótseld vara, sem kaupmenn að jafnaði þurfa ekki að liggja með nema stuttan tíma.

— Hvergi erlendis er oss kunnugt um að framleiðsla óls og gosdrykkja sé seld á annan hátt en gegn staðgreiðslu, annað er fyrir löngu talið urelt fyrirkomulag.

Að lokum viljum vér takar fram almenningu til leiðbeiningar, að verksmiðjurnar eru starfræktar eins og verið hefir og vér erum reiðubúnir að selja framleiðslu vora gegn staðgreiðslu.

h.f. Ölderönn Egill Skalla grímsson. Sanitas h.f.

Lengsta sumarferð F.I. hefst 2. júlí.

Farið verður um Norður- og Austurland.

Þann 2. júlí næstkominn hefst 13 daga ferð um Norður- og Austurland og um leið lengsta sumarferðar fyrir Ferðafélags Íslands á þessu sumri.

Verður farið alla leið austur á Norðfjörð, auk þess um Fljótsdalshérað og Borgarfjörð eystra. Á norðurleiðinni verða þessir staðir skoðaðir meðal annars:

Vatnsdalur, miðbik Skagafjarðar, Akureyri, Vaglaskógr, Goðafoss og Mývatnssveit, en þar verður dvalist daglangt.

Á Austurlandi verður gisti á Egilsstöðum og í Hallormstaðarskógi. Á vesturleið verður komið að Dettifossi og halddi þaðan ofan í Arnarfjörð og gisti í Ásbyrgi, Grettisbæli skoðað og fleiri staðir, en ekið kvöldið eftir um Reykjaheiði, Húsavík og að Laxárfossum, að Laugar-skóla. Næsta dag verður ekið inn í Eyafjörð, og dvalið síðari hluta dags og næstu nötta á Akureyri. Á bakaleið um Skagafjörð, verður útherað skoðað, sögustaðir þess og fleira, en gisti á Hólum í Hjaltadal.

Á suðurleið muni ýmsir staðir í Borgarfirði verða heimsóttir, m. a. Laxfoss, Hreðavatn og Reykholt, en síðan ekið til Reykjavíkur um Uxahryggi og Pingvöll.

Þessi leið er geysi fjölbreytt

og fögur. Farið verður hægt yfir, og lögð áherzla að ferðin verði í senn kynnis- og skemmtiferð.

Tjöld verða með í ferðinni, en þeim útveguð gisting á ismans, töldu Pólværjar sig gistiðum, er þess óska. Eins hafa fengið aukið frjálsræði til farfagarbar haft með sér mat að láta frelsisvíslu sinn í ljós, eftir því sem hver vill, en keyst krafzt var frjálsra kosninga, einstakar máltdör.

Nánari upplýsingar um ferðina fást í skrifstofu félagsins Túngötu 5. Sími 1953.

Pólland —

Framh. af 1. síðu.

Stöðugir fundir.

Miðstjórn pólska kommunistaflokksins sat á fundi dag og nött um seinstu helgi og hafði til meðferðar, að sögn — og því fór sem fór — frelsishreyfingin var bæld niður. Pólland leirði af reynslu Ungveralands. Siðan hefir Gomulka orðið að hafa sig allan við að þóðu jafnvægi sem fjöllistamaður á þöndum streng — en sá strengur er nú sem rakhnifsegg, segir Daily Mail.

Pólskir leiðtogað hafa til

bessa neitað að birta opinberlega yfirlýsingum um afstöðu sínar varðandi aftökurnar í Ungverjalandi, en í einkaviðtolum tala þeir um það sem glæp „að stalinskri hefð“.

Sorgarlag Chopins.

Pólska útvarpið útvarpar Chopin-hljóMLEIKUM á fimmstuðum. Sl. fimmstundag var án nokkrar kynningar leikið sorgar- og útfarargöngulag Chopins. Allir vissu þó, að með því var Nagy og Maeter og blaðamönnum tveim vottuð hinsta virðing.

Í ritstjórnargrein í Daily Mail í London segir, að Pólværjar hafi ekki gleymt, að „gagn-bytingin“, sem Nagy og hinir voru dæmdir fyrir, byrjaði í Pólland í júní 1958. Eftir að Krúsév hafði afneitað Stalin og lýst yfir, að það væru

fleiri vegir en einn til sösialfrjáls búskaparfyirkomulags o. s. frv. — og burfarar Rauða hersins. Það var Gomulka, sem bar þær fram, og það var Krúsév.

Húsnaðismál.

Húsakynni hafa jafnan verið pröng, svo sem fyrir var sagt. Bankinn ágæta lóð við Lækjargötu, þar sem í ráði er að byggja stórhús fyrir starfsemi bankans. Ær þetta hinn beztl stáður, í hjárti bæjarins, mótmá Lækjargötu og Vonastræti, er verður breikkað, en Lækjargata verður framtíðar aðalumferðaræð í bæinn. — Ekki stendur á öðru en fíarfestingarleyfi til þess að unnt verði að hefjast handa um bygginguna.

Vaxandi starfsemi.

Starfsemi bankans hefur farið jafnt og örт vaxandi öll árin og er hann prát fyrir ungar aldur og erfiða byrjun orðin nokkur fastmótum stofnun og örugg og nýtur trausta almenning. Sparifé i bankanum nað s.l. áramót kr. 61,5 milljón.

Stjórn bankans skipa nú:

Formaður Kristján Jón. Kristjánsson forstjóri ritari Sveinn Guðmundsson forstjóri, varaformaður Magnús Ásmarsson prentari, meðstj. Gum. H. Guðmundsson bæjarfulltrúi og Helgi Bergs verkfræðingur, og voru þeir allir endurkosnir einróma.

Fyrri helming undangengins fimm ára timabils var Helgi H. Eiriksson bankastjóri Iðnaðarbanks, en síðan Guðmundur Ólafss.

Visir óskar bankanum framtíðarheilla á þessu afmeili hans,

Sýningar á gamansöngleiknum „Kysstu mig Kata“ verða aðeins það sem eftir er vikunnar og fram á mánuðag. Hér að ofan er mynd af hinum vinsslu söngvurum, sánku-listakonunni Ulli. Sallert og hinum ágæta íslenzku leikara og söngvara Jóni Sigurbjörnssyni, en þau leika aðalhlutverkin í söngleiknum „Kysstu mig Kata.“